

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

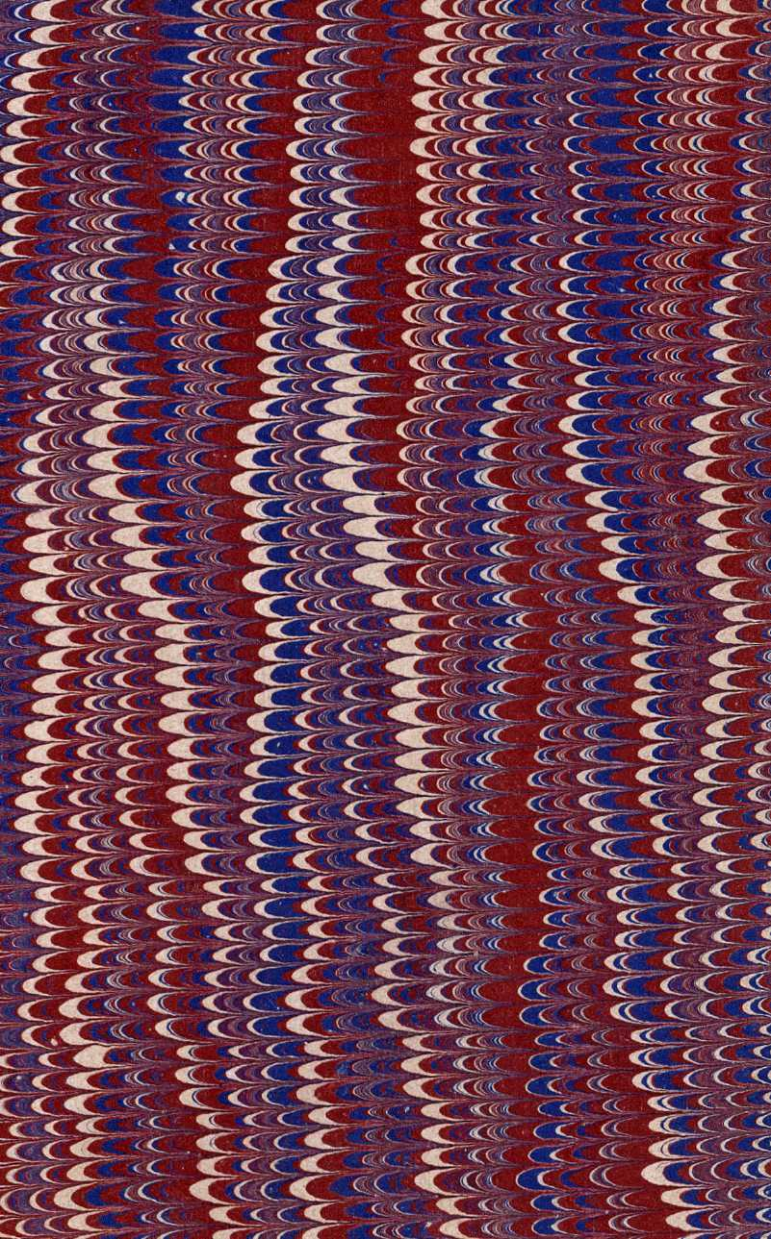
This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Litt.
Sv.

100.
60.

SONNETTER.

Jedes Blatt sei Dir das ganze —

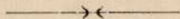
Nur ein Hauch sei dein Gedicht.

GOETHE.

SONNETTER

AF

CARL SNOILSKY.

STOCKHOLM.
JOS. SELIGMANN'S FÖRLAG.

STOCKHOLM.
TRYCKT HOS ISAAC MARCUS, 1871.

NOLI ME TANGERE!

Jag torgför ej mitt hjertas lust och qual
Att skrynklas ned af obekanta händer.
Min fantasi dig bjerta lekverk sänder,
Men känslans helgedom hålls aldrig fal.

Om du ej misslynt strax mig ryggen vänder,
Kom i min park! Den är så mörk och sval.
Gå der bland blommör ifrån södra länder
Och se skulpturerna kring min portal.

Men öfver tröskeln skall jag dig ej föra.
Förstenad dörrvakt blott får ega öra
För skygga gäster utaf doft och ljus.

Du nödgar mig — välan, ett ord jag ropar,
Som slott och park i blinken undansopar,
Och hvad du ser är hvirfvvelsand och grus.

KOMETVINET.

Min börd är ädel och mitt namn Burgunder.
 Den gång jag föddes, lyste en komet.
 Jag är den röda blodstår jorden gret,
 Med bäfvan slagen inför himlens under.

Jag oljan är, som ger i kampens stunder
 Åt mannen, lifvets svigtande atlet,
 Föryngrad segerkraft och spänstighet;
 Men dödligt rus jag ger åt bordets kunder.

För verldsomseglarn, efter slutad färd,
 Soldaten, som bär högt sin frälsta fana,
 För dem jag blöder glad vid hemmets härd.

Och skalden tacksam skall min ande ana,
 Då nya tankar gå kometens bana,
 Att yppa sångens under för en verld.

WATTENLILJAN.

Du ser Atlanten sina massor jaga
 Mot branta stranden och bli trött i striden.
 En gränslös klagan, gammal liksom Tiden,
 Han vill för klippans döfva öra klaga.

Men jorden vill ej lyss till hafvets saga
 Af fruktan att förlora egna friden.
 Med gäckad längtan går Oceaniden
 Att dimmans dok kring våta kinden draga.

Från stranden vågen flyr med bruten vilja,
 Men lemnar kvar en snöhvit vattenlilja,
 Om djupets hemlighet ett vitnesbörd.

Hvem pejlar någonsin det mörka bruset,
 Som bringar sångens hvita barn i ljuset,
 Det bittra svall, som bringar blomsterskörd?

FESTEN FÖR POLEN

1863.

Förstås, att också jag var på banketten,
 Som vän af Polen och entusiast,
 Då heta hjernor lade råd i hast
 Hur grundligast man skulle knäcka jätten.

Jag mins nu icke riktigt alla sätten,
 Men hos de fleste stod den tanken fast,
 Att vore Polen tjent med något hvasst,
 Så vore hvassast svenska bajonetten.

Der föllo ord! Högt svälldes talets flod,
 Och bar som guldsand ungdomshopp och mod,
 Då knöts hvar hand, då flammade hvart öga.

Jag stod i fönstervrån — mitt hjerta brann —
 På aftonhimmelen, den mörka, höga
 Ett präktigt stjernfall lyste och försvann.

ALPROSEN.

Må dalens ros med godtköpsfägring skryta,
 Hvar liten tärnas slafviska vasall;
 Ett Alpens barn, är jag för stolt att flyta
 På jungfrubarmens suckupprörda svall.

Fastän till mitt försvar mig taggar tryta,
 Jag blommar trygg bakom glacièrens vall.
 Din stig bland bråddjup går och vattenfall,
 Du, som har lust från Jungfraus barm mig bryta!

Kom likväl du, som skygg i verdens larm
 Din känsla döljer, fastän vek och varm,
 Och låtsar köld, då hvassa törnen sarga!

Kom du, som glöder liksom jag i lönn:
 Bland dessa fjell, som målas ut så karga,
 Jag bjuder dig på rosor under snön!

MOR OCH DOTTER.

Jag kände mor och dotter af en ätt,
 Som lär från Erins forne kungar stamma:
 De liknade vid balens vaxljusflamma
 Två sköna systrar, dem en gratie klädt.

Så jemför man i samlarns kabinett
 Två forntidsmynt från Hellas, konstens amma:
 På bägge två är pregeln en och samma,
 Fast tiden nött den ena bilden lätt.

Ett slägtdrag fanns, som tvång betraktarn stanna:
 Bland korpsvart hår kring mors och dotters panna
 En liten vågig silfverlock låg gömd.

I våra, i personlighetens dagar,
 Hvar ädel typ, som följer ärfda lagar,
 Från vaggan re'n till gråa hår är dömd.

DEN FÅNGNA NÄKTERGALEN.

Skolgossarne, ett obarmhertigt slägte,
 En stackars näktergal i snaran fått.
 Han färgades med glitterguld och blått
 Och släpptes sedan halfdöd ur sitt häkte.

Bland foglarne en storm hans åsyn väckte:
 »Fly, träl, till buren, förr'n vår näbb dig nått!
 Slik gyllne drägt föll ej på sångarlott.
 Du näktergal? De äro grå, de äkte.»

Han flög till skogs och fann en enslig vrå
 I dagg och dunkel. Så föll natten på;
 Då fick han toner, sedan ingen störde.

Han sjöng — nu var han åter näktergal!
 Och välljud strömmade kring berg och dal,
 Och hela skogen hänryckt stod och hörde.

BRASILIANSKAN.

I.

Nej, aldrig glömmet jag den underbara,
 Som strålade på Seine-prefektens fest:
 Brasiliens stjärna — här en vilsen gäst
 Bland europeiska modedockors skara.

Frisk, som Atlantens svalkande sydväst,
 Hon såg sig kring med ögon stora, klara:
 Hvar sminkad skönhet anade sin fara,
 Och hjertat skalf i hvalfiskbensarrest.

Förnäma storkors knappt en blick hon skänkte
 Urskogens dotter, på hvars himmel blänkte
 Det Södra korset i tropikens natt.

Ur smickrets brunn vi öste allihopa,
 Då log Amerika åt Europa —
 Ett obevekligt, ett metalliskt skratt!

II.

Jag hört en gång en gammal resenär,
 En sjöman af de väderbitna, kärfva
 Förtälja vandringar, förväget djerfva,
 I urskogsnatt på motsatt hemisfer.

En sådan skog blir sist en enda härfva
 Af slingerväxter, hvilka stål ej skär.
 Naturens slagbom gäckar ditt besvär
 Och du skall endast yxans egg förderfva.

Då, är det sagdt, igenom rymden skallar
 Ett löje af omätligt trots och hån,
 Utmanande den gamla världens son.

Man skogens underbara röst det kallar,
 Då Pan af oss och vår kultur gör spe —
 Brasiliens dotter, hvem har lärt dig le?

STRANDVRAK.

Det glimmar något på den öde stranden —
 Der ligger, som ett fagert qvinnolik,
 En grann gallionbild kastad i min vik:
 En mö med lyra lagerkrönt i handen.

En gång, då skeppet drog till fjerran landen
 Och afsked bjöds med blommor och musik,
 Hur stolt du sken, på segerlöften rik,
 Du arma bild — en spillra nu i sanden!

Säg, gyllne sångmö, hvi du öfrig blef
 Då seglarn krossades på dolda ref
 I vårdagsjemningens stormdigra nätter?

Åt fiskarns små jag dig till leksak ger
 Att tälja båtar af och sådant mer.
 Det roar barnen. Sjelf gör jag sonnetter.

SKÅDESPELAREN.

Ridån gått upp. Han står på upplyst scen,
 Ser hufvuden i nattligt chaos bölja.
 Som hafvet återkastar stjerneskens,
 Ur dunklet tusen ögon honom följa.

En tystnad, som kan bifallsstormar dölja,
 Har rådt en stund. Det är triumf dock re'n.
 En gest, ett uttryck af passion allen —:
 Med högre färg sig tusen kinder hölja.

Der glänste till och slocknade en stjerna:
 Du tillslöt ögonlocket, unga tärna,
 Kring en rebellisk tår, du kämpat mot!

Ridån går ned och bravoropen skalla.
 Då bifallsvågorna tillbaka svalla,
 De lemna lagrar kvar vid konstnärns fot.

THÉÂTRE FRANÇAIS.

Det fanns en scen, der verldens första trupp
 Bar ädla offer fram åt höga magter;
 Men afund under långa mellanakter
 Beredde sig i tysthet på sin kupp.

Parterren, der man glömt att sätta vakter,
 En olycksqväll brutalt sig reste upp,
 Uppsade snillet och Molière's kontrakter,
 Och hufvudroll fick bullerbasen Krupp.

Man lyder för en gång parterrens griller
 Och ser ett röfvarstycke à la Schiller,
 En pjes så irriterande som klen.

Vi sofva öfver, medan skämtet räcker,
 Tilldess en segersymfoni oss väcker
 Och det blir åter verldens första scen.

CARMELA.

Min lilla båt jag drömmande lät glida
 Utmed Sorrentos strand i sommarglans.
 I vindens suck jag hörde Tassos stanz,
 Mitt öga sökte öfverallt Armida.

En lummig gren sköt öfver klippans sida;
 Zefiren, bläddrande i bladens krans,
 I dallring bragt en gyllne pomerans:
 Jag ville sjön så dyrbart rof bestrida.

Tätt under klippan styrde jag min segling,
 Der böljan vaggar trädets gröna spegling:
 Fall, sköna frukt, jag sade, och blif min!

Men nej! Hvem kom, om ej, med korg på armen,
 En bygdens gosse brun och bar i barmen —
 Det var hans träd och skördetid gått in.

MIN VÄN OCH JAG.

Min vän och jag vi suto på balkongen,
 Då vestern rodnade bak Mälarns skär;
 Som ung min vän till solen haft begär,
 Men nöjs med jorden nu så bra som mången.

Vårt samtal, som gick trögt i solnedgången,
 En fråga rörde, hvilken tvistig är:
 Hur vinets själ, som sjöd i rankans bär,
 Skall på buteljer bäst bevaras fången?

»Ett eldigt vin får lof att stå på is»
 Tog min erfarne vän till slutdevis
 Och blåste bort Havannans hvita aska.

Snart tyste suto vi, min vän och jag,
 Och purpurn sjönk af den förbrunna dag
 I samma mån som purpurn i vår flaska.

KARNEVAL.

Ej under, om jag slätt till mods mig kände:
 I lifvets karneval jag okänd var.
 Hvar narr med träsverd blef jag skyldig svar,
 Och Colombine nybörjarn ryggen vände.

I detta virrvarr, brokigt utan ände,
 Jag såg en mask med drägt lik den jag bar.
 »Du är den vän jag länge önskat har!»
 Jag ropte glad, — och han: »Väl mött, min frände!»

Hur brådt vi hade att afsides gå!
 Två lika själar längtade att få
 Omsider utan mask hvarandra skåda.

Då masken fallit, studsade vi båda
 Och skildes fort att göra andra val —
 Så går det till i lifvets karneval.

BÄLTESPÄNNARNE.

Se, hvilken grupp af bältet sammansnär:
 En faun, som tungt mot Modren Jord sig stöder,
 En genius, som af himmelsk åtrå glöder,
 Tillhopakedjade — enhvar med svärd.

»Följ med, följ med, mot rymden går min färd!»
 »Blif kvar, materien mig vid stoftet löder!»
 Så tvista dessa bägge olycksbröder,
 Enhvar till hinder i den andres verld.

Till sist, hvarandras motstånd att betvinga,
 De ge och emottaga grymma sår,
 Bröst emot bröst och klinga emot klinga.

Skall det bli himmel eller jord som rår?
 Kanske att förr än någon segren får
 Det band, som fjettrar dem, skall sönderspringa.

JANNHÄUSER.

En dunkel drift till berget sångarn drager:
 Det gnyr och sorlar ur dess dolda celler,
 På fyra stolpar klyftans hvalf sig ställer
 Och mörkret byter sig i snöhvit dager.

Han ser fru Venus, skimrande och fager.
 Med blåa ådror hvita barmen sväller.
 I gyllne hornet hon en trolldryck håller,
 Som grumlar minnet, sångens ro förtager.

Den sköna nigande kredensar drycken,
 Och hästfot skrapar under perleskruden —
 Då springer harpan skrällande i stycken.

Hvar natt är sångarn se'n i Blocksberg buden:
 På sina stolpar Venustemplet stiger,
 Och bågarn blänker — strängaspelet tiger.

BENVENUTO CELLINI.

»Cellini, sade kungen, var nu man:

Du smidt för länge nipper åt behagen.

Gjut nu en Zevs, hvars make ej sett dagen!» —

Frans hade talat. Konstnärn grep sig an.

I formen re'n den heta massan rann,

Men, himmel! Bronzen är för knappt tilltagen!

Skall allt förfelas, kungen bli bedragen?

Hvad gör Cellini — ja, hvad gjorde han?

Han kastade sin verkstads bästa smycken

I ugnens svalg — och hel stod guden der,

Ett mästerverk, en graf för mästerstycken.

Så rann mång' gyllne ungdomsdröm i sär . . .

Men offret måste ske, som I väl veten,

I lif och konst att nå helgjutenheten.

DOLKEN TALAR:

Cuando esta vivora pica,
No hay remedio en la botica.

Inskrift på en spansk dolk.

Jag är en näpen dolk af minsta slag,
Af mattblått stål, och skårer har jag inga.
Vid paradiset vaktar engelns klinga,
Min unga herrskarinna vaktar jag.

Ett tänkvärdt varningsord i gyllne drag
Kring stålet snor sig i en sirad slinga:
Får denna lilla huggorm riktigt stinga,
Blir apothekarns läkekonst för svag.

Dock hittills undvek jag fataliteter;
Jag blundar, fin som en förnäm stilet,
För don Alfonsos små ohöfviskheter.

En gång tog jag humör, om jag minns rätt,
Och skar utaf — hvad är det nu det heter? —
Från Inez' barm en liten bandrosett!

LEDA MED SVANEN.

En camée.

Kring Ledas knä den ljumma böljan spelar
 Bland näckrosblad vid grönbeskuggadt grund,
 Och bubblor häfta sig vid höftens rund,
 Då hon halfblundande med svanen kelar.

Hans hufvud läggs der barmens våg sig delar,
 Hans näbb trår djerft till hennes körsbärsmund.
 Du marmor-Hermes i prinsessans lund,
 Som trädgårdsvaktare i nit du felar!

Nog drifver du med fogelskrämmans larv
 Ett barn på flykten, och i minsta sparf
 En friare till drufvorna du vädrar;

Men bättre frukter än som växt på häck,
 Förråder du, stortjufvars gud, helt fräck
 Åt störste skälm, som ännu burit fjädrar!

PETITE MAISON.

Hvad frodigt ogräs kring den klippta häcken,
 Som blir förvildning, också den, till sist!
 I dar, då guldets var legitimist,
 Den var markisens Paphos, den här fläcken.

En vattenkonst står still i vittradt bäcken:
 Tritonen snöpligt har sin näsa mist,
 Och, om han förr på fikonlöf led brist,
 Kom glömskans mossor nu med gröna täcken.

Hur mystiskt det der öde trädgårdshuset,
 Der murkna luckor utestänga ljuset
 Från väggtapetens fadda herdescen!

I den förtegnaste af kanapéer
 Låg, morrande åt vackra små abbéer,
 Dorinnas mops, som föredrog armén.

GAMMALT PORSLIN.

En kung i Sachsen samlade porslin,
 Men samlingsvurmen blef en riktig sjuka.
 Han bytte bort till kungen i Berlin
 Sitt garde — tänk — mot en chinesisk kruka!

Femhundra man med sabel och karbin,
 Som preussarn visste att förträffligt bruka,
 I exercisen smidiga och mjuka,
 I krig en mur, tänk, mot — en blå terrin!

Femhundra man med hårpung och med puder!
 Slikt dårhusdåd allt vanvett öfverbjuder
 Från verdens början — ja, så tycker ni.

Se'n bytet gjordes har ett sekel svunnit:
 Femhundra tappra hjertan brista hunnit,
 Den gamla krukan — hon står ännu bi.

LUDVIG XIII:S GAVOTT.

Upp, ridderskapets ädla taffelrund!
 På Louvrens golf de höga klackar knarra,
 Af fröjd och dansbegär de unga darra
 Vid instrumenters smältande förbund.

Gavotten mildre Ludvigs mörka stund!
 Vällustigt-sirlig melodi skall narra
 Ett flyktigt löje fram på vissnad mund
 Hos konungen af Frankrike-Navarra.

Utur spetskragens vidt utbredda ram
 God mening blickar hofvets sköna dam
 Till kavaljern — han kom från Flandern senast.

Här är han blott en ung och blyg novis,
 Fast nyss vid gränsen Spaniens plågoris.
 Hon är en sol — han är Turenne allenast!

CHÂTEAU EN ESPAGNE.

Ett slott i skogen: du kan skönja taken
 Bland djupa massor utaf lind och ek.
 Då löfven skälfva under vestans smek
 En blekgrön dager skiftar i gemaken.

Tänk dig en sal, der du kan drömma vaken:
 En trollkarl dit har sammanfört på lek
 Från tio kloster ett bibliothek
 Af incunabler. Faller det i smaken?

Hvad doft från pressadt skinn och pergament!
 För den, som rätt sin kabbala har känt,
 Slog trollkarln alla dörrar upp på gafvel.

Divaner trån matt stammade ett: sitt!
 På marmorgolfvet, rutadt svart och hvitt,
 Smög solen in och spelade gulltafvel.

HERR THURE JÖNSSON.
(1527).

Till en etsning af G. VON ROSEN.

Plats för Herr Thure Jönsson, der han prunkar!
Från kung och Luther gör han Sverge fritt.
Det hvita skall bli svart, det svarta hvitt.
Främst går musik och efterst tassa munkar.

En gammal galt mot fransiskanern lunkar,
Hvars helga doft till stians son sig spridt.
En gåskarl med musiken håller skridt
Och kacklar mer, ju mer pukslagarn dunkar.

Nyfikna titta fäntor ur hvar glugg,
Och krögarn makar mössan af sin lugg.
Nu öl och sjelfsvåld fås af bästa slaget.

Men tyst och knappt medveten om sin kraft
Står odal mannen, stödd mot klubbans skaft;
Han får väl sist ha med ett ord i laget.

RUDBECKS ATLANTICA.

I.

Den resande vid norra polens haf
 Fann under blekrödt sken från norrskenslågor
 En mastodont vid bottenfrusna vågor
 Med snö betäckt i tusenårig graf.

Hvad har urverldens jätte närt sig af?
 Det är ett spörsmål, som bland andra frågor
 Bekymrar zoologiska förmågor —
 Petrifikaterna ge ingen klav.

Så, gamle Rudbeck, forskarn drar med ifver
 Ur dammet din obäkliga foliant,
 Literaturens urverldselefant!

Fossile patriot! Du gätlik blifver
 För den, som ej sitt hjerta värmt, som du.
 Hos segerfanor, ack, som multnat nu!

II.

Slå upp en sida uti Rudbecks bok:
 På bistert allvar gamle herrn bevisar
 Att paradiset låg bland svenska isar,
 Att Roma burit Sveafolkets ok.

Den tvifla vågar, vore ju ej klok:
 Slik hädare han väldeliga risar
 Och, glädjestrålände, sin lycka prisar
 Att vara Sverges son — sublime tok!

I sin Atlantica han inrymt spalter
 Åt en latinsk version, som skrider tung,
 Lik romarslafven bak nordmannakung.

Jag tror mig se liktorernes gestalter,
 Som följa Thidrik, konungen af Bern;
 Rebellen bäfve! De ha spön och jern.

TRE ÅR.

Hvad dyrbar laddning i den lilla båten:
 Af guld och perlor tynges ner dess stam.
 Du lilla båt, skall du väl hinna fram,
 Åt vind och våg till lekboll öfverlåten?

Sjömärken dela in den våta stråten:
 Förbi de första tre du lyckligt sam,
 Tre blindskär hotande med skumhöljd kam, —
 Hvem räknar väl de följande försåten?

Vid minsta vindstöt måste den väl bäfva,
 Som ser sin rikedom på böljan sväfva
 Inom ett enda litet bräckligt flarn.

Tre år ha gått, se'n bäfvande och glade
 Vi hoppets skatter i din vagga lade,
 Tre år af oro och af fröjd, mitt barn!

24 Oktober 1871.

SKILDA GÅFVOR.

Ett sångens söndagsbarn knappt födes hit,
 Förrn re'n en fée det kysst på läppar röda,
 Som genast börja att af honung flöda —
 Det är det äkta, lyckliga geniet.

Men hånen ej en ödmjuk konstnärs flit,
 Som måste hamra, ciselera, löda,
 Tills handens valkar vitna om hans möda,
 Om mejselns kamp mot språkets urgranit!

Och dock jag ej afundas Er, I sälla,
 Som ösen med er hand Castalias källa!
 Mig ock, arbetaren, det tecknet händt

Att klippan sjelf min varma tro betvungit,
 Att, som för Mosis staf, ur stenen sprungit
 En stråle bergfint, ädelt element.

STRID.

Se denna branta häll, som stupar rät,
 Hvars sida böljor efter böljor tvätta,
 De stolta böljor, hvilka måst sig sätta,
 Men aldrig rubbat hällen ens ett fjät!

Här, inför hafvets slagna majestät,
 Skall ett upproriskt hjerta stå till rätta:
 Känn först din vanmagt, arma högmodsfrätta,
 Så blommar kanske än det unga trä't.

Tag ödmjuk mot den förelagda lotten:
 Ditt mål är striden, icke segern, dverg,
 Se blott på hafvets strid mot gråstensbrotten!

Dess nederlag bär sjelfva segerns färg,
 Ty när det kämpar att försätta berg
 Det är som perlor bildas på dess botten.

BRÄNNEOFFER.

Med blodröd tunga spiselflamman hväser
 Och äskar näring, lik en hungrig gam.
 Jag offerar bundtar af mitt skrifna kram:
 Hvert blad på härden kröker sig och fräser.

På svartnad botten jag i eldskrift läser
 Fragmenter af en ofulländad dram;
 Vid Hekate, den biten var ej tam! —
 Jo, jo, det händer, ungdomsblodet gäser.

Farväl, farväl, I delar af mig sjelf,
 Jag har förskonat Er från tryckarsvärta,
 Från långsam död i smutsgul Lethes elf!

I voren barn af våren och mitt hjerta!
 Att lefva varm och falla ned i glöd,
 Det är en renlig och en vacker död.

SPARREHOLM.

I vår kupé helt dufne sitta vi
 Och stirra ut i disig morgondimma.
 Längs vägen flyr en telegraftråds strimma,
 Som gröna blixtar ljunga träd förbi.

En hastig solglimt på ett skogparti!
 Ett spegelglas, som renar sig från imma,
 Framblänker insjön — glesa tappar simma
 På vattnet qvar af dimmans draperi.

Vi sakta af — lokomotivet tjuiter —
 Vi göra halt. Hur länge? Två minuter!
 Se sjö och löfskog — der är Sparreholm!

Ut med dig, stackars stadsbo, för att andas:
 Känn hur i stenkolsatmosferen blandas
 Den färska doften ifrån ängens vålm!

UR WAGGONSFÖNSTRET.

Ifrån waggonens fönster häromdagen

Din vackra egendom jag skymta såg.

Upp mot den höjd, der huset snöhvitt låg,

Gick en allé af popplar snörrätt dragen.

Och kor af herrgårdsrace jag såg i hagen,

Och mörk stod skogen, blank låg insjöns våg,

Och hvilka fält af hvete och af råg!

Att du var lycklig, det bar syn för sagen.

Då tänkte jag: här bor du som monark

Och hvarje morgon ger dig friska tankar,

Som skjuta upp med träden i din park.

O, den som så ock finge kasta ankar! —

Nu uppslogs vagnsdörren närmast till mitt hörn.

»Biljett till Stockholm?» — sporde konduktören.

ÅTERSEENDE.

Till samma stad mig ödet återförde,
 Der Dikten först förstulen fröjd mig sände,
 Förstulen fröjd, som snart min ro förstörde,
 En magisk dryck, som evig törst blott tände.

I gator, der hvarenda sten jag kände,
 Der mina steg jag återljuda hörde,
 Då natten med sin svala hand berörde
 Min panna, som af heta syner brände,

I mörka hus, du flod i måneskimmer,
 Som under hvälfda broar språksam strömmar,
 I ären kvar — men ej de forna drömmar!

Bland gulnadt löf en hviskning jag förnimmer:
 Ack, trodde du på oss som förr allenast,
 Du falske vän, vi återkomme genast!

AFTON I DEUTZ.

Hur fridfullt sol går ned! Stig hit och se:
 I Cöln derborta glimma alla rutor,
 Det susar, likt förstämnda andelutor
 Ur Rhen, som flyter under vårt Café,

På floden vagga ångare och skutor
 Och öfver bron sig jernvägståg bege;
 Kanske de föra Galliens guldvalutor
 Till segrens vimpelprydda stad vid Spree.

Uppå verandan skäggigt vilde gäster,
 Studenter, som fått orlof från armén,
 Vid fyllda glas uppstämma Vakt vid Rhen.

Musiken faller in med full orkester....
 Hvem tömmer här, då solen blid går ned,
 En skål för glömskan och för folkens fred?

HERWEGH.

Poeten Herwegh var en demokrat,
 Som hade stolts Republica till frilla.
 De många landsens fäder led han illa,
 Så dem i folio, som i fickformat.

Han drömde om en stortysk enhetsstat,
 Men svigtade, när blod det gällde spilla,
 Och tog sin Mats ur skolen, tyst och stilla,
 Vid synen af en preussisk vaktsoldat.

Men, Herwegh, fast ej du fick föra ut det,
 Din sköna dröm blef verklighet på slutet!
 Du mente väl, men hade ej method.

För din idol nu knäböj patriotiskt!
 Det ångar så berusande narkotiskt
 Ur altarskålen, full af folkens blod.

FREDENS JOHANNA D'ARC.

Din aska ströddes ut för himlens väder,
 Johanna d'Arc! — och dock du lefver än.
 Ett Domrémy blir hvarje hem igen,
 Der franska qvinnor bära sorgkläder.

De unga sönerna till fallna fäder
 Af bleka mödrar fostras upp till män.
 Bland mödor mogna, minnesgode sven,
 Och timra åter upp förödda städer.

Blif sansad, sedlig, stark, de svages värn,
 Ty rätt och frihet rå på blod och jern —
 En annan hämnd kan ingen mor predika.

Hell, fredens Frankrike, du ärorika!
 Då världens hjerta klappar lugnt vid Seine,
 Hon fyllt sitt värf, Jehanne, la bonne
 Lorraine!*

* François Villons trohjertade uttryck.

SVENSKHET

Männ' ej hos dig den tanken bröt sig ban
 Att du, förfinade, ditt ursprung leder
 Ifrån ett folk af plöjare och smeder?
 Tänk efter på din stoppade divan!

Vid lazzaronens later är du van,
 Men känner ej den svenske bondens seder.
 I London och Paris du godt dig reder,
 Men hittar ej bland hemmets tall och gran.

Väl i ditt land du älskar, som jag märker,
 Ett slags fantastiskt frihetsideal,
 Men du skall älska skog och berg och dal!

Den tysta kraft, hvars möda landet stärker,
 Du vörda skall, och under skroffligt skal
 Den gamla svenskhet, som finns qvar hos Jerker.

BLANKT STÅL.

När gick ej yttre trygghet hand i hand
 Med forskningens och sångens ädla ära?
 Armadan måste upphört att förfära
 Förr'n svanen William sjöng vid Avons strand.

Så länge huset byggs på lösan sand
 Skall plågsam oro folkets sinne tära.
 Hvad viljen I för sånger väl begära,
 Då vapenlös man darrar för sitt land?

Af korn och kärna sväller ärfda tegn,
 Men knappt vi våga kalla den vår egen,
 Se'n regeln rostet bakom rikets dörr.

Blankt stål i fordomtima afhöll trollet;
 Blankt stål — och vi ha Sverge välbehållet!
 Blankt stål — och sången jublar glad som förr!

DU SVENSKE MAN —

Du svenske man, du odalman i nord,
 Som aldrig pröfvat hvad det är att mäta
 Objudne fremlingar, som stolt sig sätta
 Till sköflings ned vid bondens furubord!

Ännu dig ingen hotat med ett ord,
 Men minns, hur landet led för Albrechts hätta!
 Se till ditt hus! — Det skall ditt sinne lätta,
 Att ingen kan gå in, dig oåtspord.

Kom dem på skam, som med din välfärd leka,
 Som utså tvekan och uppskära skada.
 Du svenske man, ännu på dig jag tror!

Din vackra skörd knappt rymmes i din lada:
 Att plocka ax på åkern näns du neka
 Ditt fosterland, din egen gamla mor?

NEMESIS.

Bestå ett blodigt rus åt klingans spets
 Så törstar den allt framgent i sin skida,
 Och segrarn jemt skall måttan öfverskrida
 I drycken, som af slagnes gråt bereds.

Osynlig i eröfrarns kämpakrets
 Står Nemesis och skrifver vid hans sida
 Upp hammarslagen, som i bojor smida
 Ett härjadt Strassburg, ett förhungradt Metz.

Far fort, du starke, att så draketänder!
 I nattens mörker skall du känna händer
 Kring dolken trefva vid din hufvudgård.

På lagrar sömnlös intill morgonväkten,
 Du hör dem qvida, de ofödda släkten,
 Som du antvardat under hämndens svärd!

SOLDATHUSTRUN.

Vid vaggan sitter landtvärnsmannens maka
 Och lyss till stormens brus kring enslig hydda.
 »I krigets farlighet, o Gud, beskydda
 »De armas stöd! Jag bedja skall och vaka.

»Hos mig och lillan är väl Fritz tillbaka
 »Mot jul vid pass — jag re'n har färdigsydd
 »Hans vinterkläder, och af bästa krydda
 »Jag bryggt ett öl, som skall min gosse smaka.»

Med ens hon känner omkring ringprydt finger
 Liksom en sakta tryckning — upp hon springer,
 »På oss han tänkt!» ljud hennes glädjeskrik.

På snöigt slagfält vid Loire'ns stränder
 En vigselring då ryckte snåla händer
 Ifrån ett namnlöst, obegravt lik.

FRIHETSTRÄDET.

I vinterkulen Tuilerie-trädgård,
 Bland nakna kronor så långt ögat räcker,
 Det står ett träd, som vårlig grönska täcker,
 Fast luften ännu kännes kall och hård.

Du träd, som himlen tog i särskild vård,
 Ur vinterns trädedom andra träd du väcker;
 Du är, förrän den rätta dagen bräcker,
 En frihetshymns begynnelse-ackord.

Ack nej, du var! Du har ej burit skammen
 Att se inkräktarn tälta omkring stammen:
 Om broderskap och ljus tog drömmen slut.

Ett folk i sorg din gröna skrud förbannat,
 Och vårens väckar-ur se'n dess har stannat,
 Och frihetslöftets träd har blommat ut.

TILL DEN HÖGFÖRSTÅNDIGE.

Ja, du fick rätt! Jag sett i spillror flyga
 Det land, som varit min guddomlighet.
 Om än jag vågar med en dödskrans smyga
 Till franska ärans graf — förlåt mig det!

Med motbevis, som svärdshugg tunga, dryga,
 Du mitt förstånd till andra sidan slet,
 Men hjertat ej du mägtat öfvertyga,
 Det stackars hjertat, som så litet vet.

Vingskjutne örn, vid dina fjädrars susning
 Har samma hjerta bäfvat af förtjusning,
 Och ber nu blott att dela få din skam.

Min plats är ej der segerlyckan skiner,
 Jag stannar qvar hos svärtade ruiner
 Att gråta ut vid stympad pelarstam.

30 Jan. 1871.

FÄLT LAZARETTET.

Versailles' museum bytt i lazarett!

Vid en amputation vårt blod sig stockar,
Hur tätt man än kring en Vernet sig skockar
Att se det blod, som dröp från hans palett.

Se der en döende parisersprätt

Med rödsprängd bindel omkring brända lockar:
Hans magra hand nervöst på täcket plockar
Och leker med ett litet dampporträtt.

Se bairaren med ångestsveltig panna!

Än beder han och än han hörs förbanna:
Absolution han qvidande begär.

Parisaren, klentrogen af naturen,

Sitt hufvud vänder tigande mot muren.
Hans död är stilla såsom barnets är.

LA PÉTROLEUSE.

I.

Man känner dig, man känner dig fullnog,
 Lutetias Venus, född ur gatuslammet!
 På scenen var du alltid offerlammet,
 Camelian, som ut till lilja slog.

Du for med spann i din Boulognerskog,
 Guldpudrad, höljd i spetsar och i sammet.
 Den förre älskarn gick till fots i dammet --
 Med smuts du stänkte honom full och log.

I går champagne på Maison d'Or tillsammans
 Med Storsultan. I dag absinth, helt fräckt,
 Med Monsieur Rochefort, af din egen släkt.

Först guldregn, nektar och olympisk gamman,
 Sist chassepot-kulan och den röda flamman:
 Stor verldsbrand med petroleum-effekt!

II.

Buteljen skötte herrar kommunister

Uti en praktsal i les Tuileries.

Du läppjade på vinet från Aï

Och lät de andra döma samhällsbrister.

Offentliga arbetenas minister

Var en galerslaf — vackert arbetsbi!

»Rättstafning luktar aristokrati!»

Skrek undervisningschefen, full och bister.

Rigault, den blodige, högt äskar ljud:

»En sak är afgjord — det finns ingen Gud!»

Du som en furie upp revolvern rycker:

»Och, funnes han, man gjorde blott så här!»

Du ropar vild, och skottet af du trycker

Emot en Christus af Ary Scheffer.

III.

En skräckens dag gått upp för jättestaden:
 I örat skär stormklockans jämmerton,
 Mot gatans stenar rasslar fältkanon,
 Ur krutmoln glimmar Tuilerie-fasaden.

Svagt värjer sig den stora barrikaden,
 Beskyddet för kommunens pöbelthron;
 Men säg, hvad gör du, qvinliga demon,
 Med påtänd fackla högt på balustraden?

Hur kom du dit? I hvilket sällsamt värf?
 Med ens hvad brandlukt! Afgrund och förderf:
 Ur hela slottet pustar rök och flamma!

För fasans tystnad stridens dån ger rum,
 Och vatten! tusen bleka läppar stamma.
 Till svar hånskrattar du: petroleum!

IV.

Herr Rochefort flydde, darrande och snopen,
 Med späckad plånbok och afrakadt skägg.
 Du åter tömde bågarns beska drägg
 Och log vid brandens sken åt hämnderopen.

Du fick direkte gå till afrättsgropen,
 I sidan kittlad af en sabels egg,
 Och gjorde, ställd mot blodbesudlad vägg,
 Cancan-åtbörder för att reta hopen.

Med stelnadt trots omkring mungiporna
 Du fick ett dunkelt uttryck af hjeltinna
 Och lugn du riktas såg bösspiporna.

Ditt stoft blef genast likt en vacker qvinna...
 O, Gud! Hvad har din arma verld då gjort?
 Hvad stundar än, när brottet dör så stort?

VERLDSSKYMNING.

Skall bildningens med svett förvärfda skatt
 Förgås lik det Paris, som ännu kolar?
 Har Hämnarn blindt i vildars händer satt
 Af lågor drypande sin vredes skålar?

Du sjunker, sol! Den bländsyn dikten målar
 Med dig förbleknar i gemensam natt.
 Till vesterns kullar hastom att få fatt
 Ännu en sista af dess sneda strålar!

Bland skuggorna re'n rör sig af och an
 En dimmig, tusenhöfdad Caliban,
 Lik dunster, stigande ur katakomber,

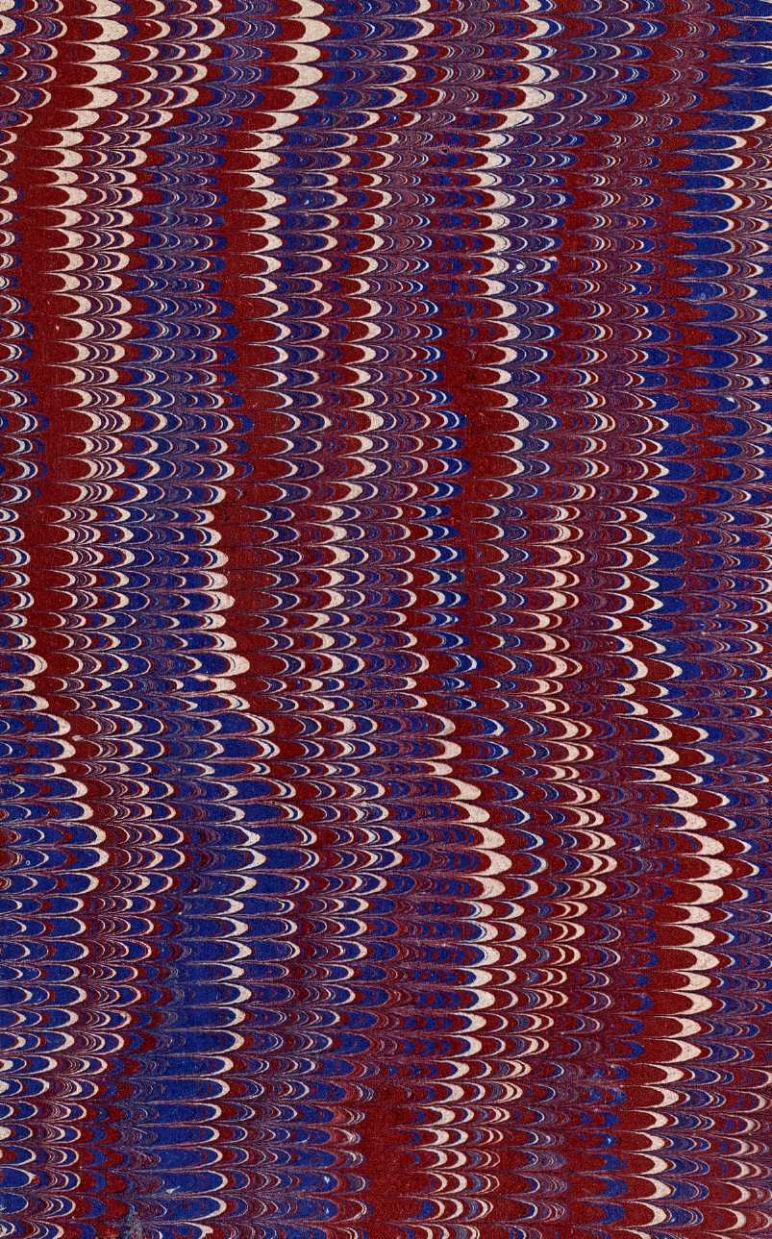
Otålig arfving till kulturens arf,
 Naturlig son utaf ett tidehvarf
 Då vetenskapen uppfann nya bomber.

28 Maj 1871.

INNEHÅLL.

Noli me tangere!	5
Kometvinet	6
Vattenliljan	7
Festen för Polen (1863)	8
Alprosen	9
Mor och dotter	10
Den fångne näktergalen	11
Brasilianskan I.	12
Brasilianskan II.	13
Strandvrak	14
Skådespelaren	15
Théâtre Français	16
Carmela	17
Min vän och jag	18
Karneval	19
Bältespännarne	20
Tannhäuser	21
Benvenuto Cellini	22
Dolken talar	23
Leda med svanen	24
Petite Maison	25
Gammalt porslin	26
Ludvig XIII:s gavott	27
Château en Espagne	28
Herr Thure Jönsson	29
Rudbecks Atlantica I.	30
Rudbecks Atlantica II.	31
Tre år	32
Skilda gåfvor	33

Strid	34
Bränneoffer	35
Sparreholm	36
Ur waggonsfönstret.	37
Återseendet	38
Afton i Deutz	39
Herwegh	40
Fredens Johanna d'Arc	41
Svenskhet	42
Blankt stål	43
Du svenske man	44
Nemesis	45
Soldathustrun	46
Frihetsträdet	47
Till den högförståndige	48
Fältlazarettet	49
La Pétroleuse I.	50
La Pétroleuse II.	51
La Pétroleuse III.	52
La Pétroleuse IV.	53
Verldsskymning	54

6000070596

Göteborgs universitetsbibliotek

